

REFERAT Handicaprådet 2022-2025 d. 24-03-2025

Mødedato Mandag d. 24. marts 2025 kl. 16:30

Mødested Mødelokale A, Ullasvej 23, Rønne

Mødedeltagere Sanne Friberg, Kim Jacobsen, Selina Munch-Petersen, Lone Pihl, Bolette Kristensen, Kim Eilif Rasch Pedersen, Bente Helms, Maiken Skov Hansen, Mads Boss, Josefine Bibi Arvidsen, Henrik Rømer Dich, Bo Ancher Jensen

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Udmøntning af Komponents analyse fase 1.....	4
Modeller for juniormesterlæreordningen.....	11
Drøftelse af "Handleplan for inkluderende læringsmiljøer" fase 2.....	15
Orientering om magtanvendelser på voksenhandicapområdet i 2024.....	19
Orientering om status for socialt frikort.....	22
Gensidig orientering til og fra medlemmerne og sekretariatet.....	25
Eventuelt.....	26

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Grundet sygdom indtræder Bo Ancher Jensen som stedfortræder for Zille Vangsaa.

Afbud fra Mads Boss, Maiken Skov Hansen og Josefine Bibi Arvidsen.

Bemærkninger til dagsordenen

Foretræde kl. 16,30 – 17,30 af leder af PPR og Sundhed Thomas Mogensen og skolefaglig konsulent Rikke Marianne Melby Beier med emnet ”tiltag på specialundervisningsområdet”

Punkt 2: Udmøntning af Komponents analyse fase 1

25/2688

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med arbejdet omkring Komponents analyse af inklusion og specialundervisning, herunder de anbefalinger, der er fremlagt i rapporten (se bilag), igangsættes forskellige indsatser og processer i to faser med henblik på at styrke de inkluderende læringsmiljøer både på almen- og specialområdet.

Med denne sag præsenteres den foreløbige handleplan for inkluderende læringsmiljøer (se bilag) og særlige indsatser/udmøntning af fase 1. Fase 2 vil fremgå af sag 25/2688: Drøftelse af ”Handleplan for inkluderende læringsmiljøer” fase 2.

Når den endelige ”Handleplan for inkluderende læringsmiljøer” indeholdende fase 1 og 2 godkendes vil denne erstatte [Politik for inkluderende Læringsmiljøer, 2017](#) samt indsatsplan for ”Inkluderende fællesskaber for alle børn”, 2020 (se bilag)

For at imødekomme den aktuelle udfordring i skoleåret 2025/2026 omkring pres på pladser på specialskoler og økonomien hertil indeholder fase 1 tre væsentlige tiltag til politisk beslutning. Det første tiltag omhandler oprettelse af en etårig pulje til særlige indsatser på skolerne. Det andet tiltag omhandler oprettelsen af Fokusklasser som et specialpædagogisk tilbud på Skolerne i Rønne afdeling Åvangsskolen. Det tredje tiltag omhandler mulighed for økonomisk tilskud til forældres egenbetaling af specialefterskole for elever med behov for vidtgående specialundervisning.

Ved igangsætning af de tre tiltag, vil der være mulighed for at omlægge og udfase tre af de nuværende mellemformer med henblik på finansiering af tiltagene. Ikke anvendte midler i 2024 i puljer til efter-og videreuddannelse samt styrkelse af folkeskolen vil ligeledes kunne indgå i finansiering af tiltagene. Det vil dog kun give en delvis finansiering og kommunalbestyrelsen skal derfor træffe beslutning om at give en kassefinansieret tillægsbevilling i 2025 på 2,1 mio. kr. og at der indarbejdes mellem 8,6 mio. kr. og 9,1 mio. kr. i overslagsårene.

Indstilling

Direktionen indstiller at

- 1) Udvalget godkender igangsættelsen af tiltagene i fase 1, og at der gives en tillægsbevilling til bevilling 13 Undervisning på 2.086.000 kr. som anført i tabel 2, finansieret af kassebeholdningen.
- 2) Der indarbejdes estimerede driftsudgifter på 8.948.000 kr. i 2026, 9.067.000 kr. i 2027 og 8.570.000 kr. fra og med 2028 i budget 2026 og overslagsår som en teknisk korrektion.
- 3) På vegne af Kommunalbestyrelsen sender Børne- og Skoleudvalget sagen, i høring i de berørte skolebestyrelser, Handicaprådet og Ungerådet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 11-03-2025

- 1) Anbefalet
- 2) Anbefalet
- 3) Godkendt, idet udvalget ønsker at administrationen genovervejer navnet på klasserne.

Kirstine van Sabben kan ikke medvirke idet hun ønsker at afvente høringssvarene.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 18-03-2025

Børne- og Skoleudvalgets indstilling anbefales.

Søren Schow kan ikke medvirke, da han kun kan anbefale direktionens indstilling 3).

Indstilling

Formanden for Handicaprådet indstiller,

- At Handicaprådet afgivet høringssvar.

Beslutning Handicaprådet den 24-03-2025

Administrations medlemmer af Handicaprådet er ikke en del af nedenstående høringssvar:

”Handicaprådet værdsætter genindførelsen af specialklasser, med de kompetencer der skal følge med. Handicaprådet håber, at der er fokus på at de nødvendige ressourcer er tilstede.

Der bør være fokus på inddeling af børn med forskellige behov, så de kan fungere sammen og at der bliver prioriteret lokaler til specialklasserækken.

Handicaprådet forslår solsikkeklasse som navn.”

Sagsfremstilling

Med denne sag præsenteres den foreløbige handleplan fase 1 for inkluderende læringsmiljøer og særlige indsatser i forhold til denne.

For nuværende ses et stort pres på visitationen og derved også økonomien på specialområdet.

Begge specialskoler har på nuværende tidspunkt allerede flere elever indskrevet end der er budgetteret med. Der er visiteret 7 elever fra privatskolerne og 5 tilflyttere i skoleåret 2024/2025. Dertil er en række elever hjemtaget til Bornholm fra udenøns døgnanbringelsessteder, nogle som en del af genopretningsplanen på bevilling 12 Børn og Familie.

Det betyder også at der til trods for en forventet afgang fra specialskolerne på 13 elever forud for skoleåret 2025/2026, kun frigives 4 ledige pladser i forhold til det budgetlagte.

Dette skal sammenholdes med, at der forventes 56 børn indstillet til hovedvisitationen i marts.

Med den nuværende tilbudsvifte og det forventede behov for kapacitet i forhold til pladser i specialtilbud eller på specialskolerne ville den skønnede samlede merudgift være ca. 15 mio. kr.

For at imødekomme den aktuelle udfordring omkring pres på pladser på specialskoler og økonomien hertil indeholder fase 1 tre væsentlige tiltag samt forslag til delvis finansiering.

Handleplan for inkluderende Læringsmiljøer fase 1:

Med afsæt i anbefalingerne i Komponentets rapport igangsættes forskellige indsatser og processer i to faser.

Handleplanen er udarbejdet på baggrund af workshops omkring anbefalingerne i Komponentets analyse og rapport inden for de fire indsatsområder.

Handlingerne i de to faser er, med afsæt i input fra de forskellige workshops, udarbejdet af Styregruppen bestående af Centerledelsen i Børn og Læring.

Fase 1: Udmøntning af anbefalinger i Komponentens rapport med effekt fra kommende skoleår.

Fase 1 har primært fokus på konkrete indsatser, der på den korte bane kan bidrage til at imødekomme den aktuelle udfordring omkring pres på pladser på specialskoler og økonomien i forbindelse med dette års hovedvisitation i marts. Disse indsatser fremgår under indsatsområdet Tilbudsviften som tiltag 1, 2 og 3.

Nedenstående er konkrete indsatser opdelt i de fire indsatsområder:

Inklusionskapacitet i de almene fællesskaber og kapacitetsopbygning

- Fælles Børnesyn for Center for Børn og Læring udarbejdet.
- Handleplanen for "Inkluderende læringsmiljøer" skal, sammen med de øvrige retningsgivende dokumenter, gennem skolernes lokale udviklingsplaner, bidrage til og understøtte, at folkeskolen på Bornholm kan udleve sin vision.

Tilbudsviften

- Revidering af tilbudsviften, herunder hvilke tilbud Bornholms Regionskommune på sigt vil oprette/udvikle i fremtiden, og hvilke tilbud Bornholms Regionskommune skal have.
- Tiltag 1, 2 og 3 som behandles i indeværende sag.

Visitationsproces og visitationspraksis

- Nyreviderede fælles indstillingsskemaer til visitation.
- Helhedsorienteret Visitationsudvalg med deltagelse af ledere i Center for Børn og Familie samt repræsentant fra Center for familie og voksenindsatser.
- Faste tværfaglige visitationsmøder.

Tildelingsmodel

- Arbejdsgruppe påbegyndt drøftelser omkring mulige tildelingsmodeller.

Mulige løsninger og tiltag, der bidrager til at imødekomme den aktuelle udfordring:

For at skabe økonomisk fleksibilitet til at visitationsudvalget kan understøtte muligheden for at imødekomme elevernes behov for specialundervisning eller specialpædagogisk bistand i almenmiljøet tænkes følgende 3 tiltag igangsat fra skoleåret 2025/2026

- Tiltag 1: Oprettelse af en etårig pulje til særlige indsatser i skolerne
- Tiltag 2: Oprettelse af Fokusklasser som et specialpædagogisk tilbud/specialklasser på Skolerne i Rønne afdeling Åvangsskolen
- Tiltag 3: Økonomisk tilskud til forældres egenbetaling af specialefterskole

Dertil vil en del Ressourceteamets ressourcer inddrages og tilegnes understøttelse af fleksible løsninger i almenkolerne.

Som en delvis finansiering af tiltagene vil der ske en gradvis udfasning af de ø-dækkende mellemformer Spirene på Svartingedal skole og NEST-klasserne på Paradisbakkeskolen. Dertil vil de Dynamiske Læringsfællesskaber på Åvangsskolen ophører og omlægges til fokusklasser. Derved skabes økonomisk fleksibilitet til at Visitationsudvalget kan understøtte muligheden for at imødekomme elevernes behov for specialundervisning eller specialpædagogisk bistand i almenmiljøet.

I det følgende gennemgås de tre tiltag kort. Yderligere beskrivelse af tiltagene findes i bilag.

Tiltag 1: Oprettelse af en etårig pulje til særlige indsatser i skolerne (se bilag).

Forslaget om oprettelse af en etårig pulje til særlige indsatser i skolerne har til sigte at kunne understøtte fleksible løsninger i almenmiljøet i forbindelse med dette års visitation. Puljen forventes ligeledes at kunne bidrage til at løse den aktuelle udfordring omkring pres på pladser på specialskoler og økonomien hertil, indtil der kan fremlægges et samlet bud på en økonomisk model (fase 2), der understøtter/bidraget til inkluderende læringsmiljøer, mulighed for flere elever kan mødes i almenmiljøet, faglig kvalitet samt fremtidig holdbar økonomistyring.

På nuværende tidspunkt forventes større afgang fra specialskolerne fra og med skoleåret 2026/2027, og puljen foreslås derfor at være midlertidig i skoleåret 2025/2026.

Økonomi

Det er vurderingen, at den etårige pulje vil skulle være på 3,0 mio. kr. hvis der skal kunne etableres tilstrækkelige fleksible løsninger i forbindelse med visitationen.

Der vil være behov for en tillægsbevilling i 2025 for at dække merudgifterne til oprettelsen af den etårige pulje.

Den etårige pulje på 3,0 mio. kr. vil øge visitationsudvalgets muligheder for at skabe fleksible tilbud, der kan møde elevens behov i nærmiljøet eller i et tilbud tæt på almen. Da man vil have mulighed for at understøtte tilbuddet i form af specialpædagogisk rådgivning, særlige undervisningsmaterialer, tekniske hjælpemidler, personlig assistance, økonomi til at øge den specialpædagogiske bistand, særligt tilrettelagte aktiviteter og tilpasning af læringsmiljøet.

Mulige fleksible løsninger i brug af puljen:

- Enkeltintegration og supplerende undervisning af børn og unge med særlige behov.
- Lokale løsninger for elever.
- Ressourcer til co-teaching.
- Gruppeordninger fx Ny start/KIG.
- Evt. yderligere pladser på specialskole ud over den nuværende ramme ved særlige omstændigheder, hvor det findes nødvendigt (der påtænkes et loft på max. 2 pladser).

Tiltag 2: Oprettelse af Fokusklasser som et specialpædagogisk tilbud/specialklasser på Skolerne i Rønne afdeling Åvangsskolen. (se bilag)

Forslaget om at oprette Fokusklasser på Skolerne i Rønne afdeling Åvangsskolen har til formål at etablere et specialpædagogisk skoletilbud for elever fra 0.-9. klasse med kognitive og/eller specialpædagogiske behov. Fokusklasserne vil give et mindre og mere støttende læringsmiljø, som er tilpasset elevernes særlige behov. Dette vil kunne afhjælpe presset på specialskolerne og tilbyde eleverne et læringsmiljø tættere på almenundervisningen. Det er i overensstemmelse med Folkeskolelovens krav om specialundervisning og støtte.

Målgruppe:

Børn og unge med kognitive udfordringer eller specialpædagogiske behov, der har brug for et roligere og mindre miljø, kendetegnet ved struktur, forudsigelighed, genkendelighed, og tydelig klasserumsledelse, der har brug for et mindre miljø, hvor de kan mestre deres hverdag.

Organisering og læringsmiljø:

Fokusklasserne vil være organiseret med færre elever (normeret til 8 elever per klasse) og tættere støtte fra både lærere og pædagoger. Eleverne vil få mulighed for at deltage i almenundervisning, hvis det er fagligt og socialt gavnligt. Skolen vil arbejde tæt sammen med almenområdet for at sikre en struktureret og inkluderende læring.

Indfasning og økonomi:

Fokusklasserne vil blive etableret i to faser: År 1 (2025/2026) med børnehaveklasse og 4.-9. klasse samt SFO, og År 2 (2026/2027) med 1.-3. klasse. Den årlige driftsomkostning til skoledelen er beregnet til 9.198.000 kr. i skoleåret 2025/2026 og 12.263.000 kr. i skoleåret 2026/2027.

Dertil vil der være behov for at tilføre skolens SFO yderligere ressourcer til eleverne fra fokusklasserne. Her vil der skulle tilføres 250.000 kr. i skoleåret 2025/2026 og 1.000.000 kr. fra og med skoleåret 2026/2027 hvor 1.-3. klasserne også

kommer med.

Her og nu vil enhedsprisen være på forholdsvis højt niveau, men fokusklasserne giver en fleksibilitet på den lange bane med mulighed for yderligere indskrivning uden at der behøves at tilføres yderligere midler. Herved vil enhedsprisen falde.

En omlæggelse af de Dynamiske Læringsfællesskaber er en strukturændring på skoleområdet, skal ændringen sendes i høring i de berørte skolebestyrelser forud for en beslutning. Dette er præciseret i folkeskolelovens §40, stk. 2, som er underlagt delegationsforbud, hvorfor det kun er kommunalbestyrelsen, der kan træffe beslutninger om ændringer i skolestrukturen.

Tiltag 3: Økonomisk tilskud til forældres egenbetaling af specialefterskole. (se bilag)

Tiltaget gør det muligt for forældre at ansøge om tilskud til egenbetalingen for elever, der vælger at gå på en specialefterskole i stedet for et specialtilbud på Bornholm. Tilskuddet vil dække 50% af forældrenes egenbetaling, dog med et loft på 50.000 kr. pr. elev pr. skoleår, og det vil gælde fra skoleåret 2025/2026.

Målgruppe:

Elever med behov for vidtgående specialundervisning (Folkeskoleloven, §20,2).

Erfaringer fra en prøvehandling i skoleåret 2024/2025 med to elever, som fik tilskud, har været positive. Forældrene har rapporteret om betydelige forbedringer i børnenes faglige og sociale udvikling samt en bedre trivsel. Økonomisk set anses tilskuddet som en billigere løsning end eventuelle pladser på specialskolerne.

Økonomi:

Tilskuddet er en udvidelse af kommunens servicetilbud. Der er kun begrænsede erfaringer med interessen og det endelige prisniveau pr. elev.

Teknisk er der derfor tale om en udgiftsførøgelse, men i konteksten er det et forsøg på at begrænse kommunens udgiftsførøgelse på specialområdet, og vil økonomisk være at foretrække frem for yderligere en plads på en af specialskolerne, der allerede nu har flere elever end bevilliget i skoleområdet økonomiske ramme.

Der foreslås afsat 250.000 kr. årligt i puljen, svarende til, at der kan gives tilskud til 5 elever. Fremadrettet tilpasses ansøgningsprocessen og indgår i den årlige visitation.

Omlægning og udfasning er nuværende mellemformer

Ved igangsætning af ovennævnte 3 tiltag, vil der være mulighed for at omlægge og udfase 3 af de nuværende mellemformer.

De Dynamiske Læringsfællesskaber på Åvangsskolen vil omlægges til fokusklasser, og der vil derved være frigjort 3,0 mio. kr. fra og med skoleåret 2025/2026.

Da en omlæggelse af de Dynamiske Læringsfællesskaber er en strukturændring på skoleområdet, skal ændringen sendes i høring i de berørte skolebestyrelser forud for en beslutning. Dette er præciseret i folkeskolelovens §40, stk. 2, som er underlagt delegationsforbud, hvorfor det kun er kommunalbestyrelsen, der kan træffe beslutninger om ændringer i skolestrukturen.

Ved at stoppe indskrivningen til NEST-klasserne og derved udfase tilbuddet over en årrække, vil der være frigjort 0,8 mio. kr. i de første to skoleår, og 1,7 mio. kr. i skoleårene 2027/2028 og 2028/2029.

Ved at sætte et loft på 4 elever for Spirene, vil der kunne spares 20.000 kr. pr. md. Derved kan der reduceres med 100.000 kr. i 2025 og derefter 240.000 kr. årligt.

Ikke anvendte midler overført fra 2024 fra puljer til kompetenceudvikling og afledte udgifter ved efter- og videreuddannelse samt styrkelse af folkeskolen, fælles formål vil kunne indgå i finansiering af tiltagene. De ikke anvendte midler vil kunne indgå med et samlet beløb på 1,5 mio. kr. i 2025.

Økonomiske konsekvenser

Økonomien i forbindelse med de 3 tiltag og udfasningen og omlægningen af eksisterende mellemformer er nedenfor fordelt på skoleår og kalenderår.

Tabel 1: Oversigt over økonomien ved de 3 tiltag samt udfasningen og omlægningen af eksisterende mellemformer – opgjort på skoleår

Tiltag/indsats	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029
Pulje til økonomisk tilskud til forældres egenbetaling til specialafterskoler	250.000	250.000	250.000	250.000
Oprettelse af specialklasserække 0. klasse og 4-9. klasse (7 klasser)	9.198.000			
Oprettelse af specialklasserække 0.-9. klasse (10 klasser)		12.263.000	12.263.000	12.263.000
SFO til elever i fokusklasser	250.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Et-årig pulje til særlige indsats i skolerne	3.000.000			
Merudgifter i alt	12.698.000	13.513.000	13.513.000	13.513.000
Stop for indskrivning i NEST-tilbud på Paradisbakkeskolen	-852.000	-852.000	-1.704.000	-1.704.000
Ophør af Dynamiske Læringsfællesskaber	-2.999.000	-2.999.000	-2.999.000	-2.999.000
Indførelse af loft på spirepladserne	-240.000	-240.000	-240.000	-240.000
Ikke disponerede midler fra 2024 på fællespuljer (anvendes i 2025)	-1.500.000			
Mindreudgifter i alt	-5.591.000	-4.091.000	-4.943.000	-4.943.000
I alt, netto	7.107.000	9.422.000	8.570.000	8.570.000

Tabel 2: Oversigt over økonomien ved de 3 tiltag samt udfasningen og omlægningen af eksisterende mellemformer – opgjort på kalenderår

Tiltag/indsats	2025	2026	2027	2028
Pulje til økonomisk tilskud til forældres egenbetaling til specialafterskoler	104.000	250.000	250.000	250.000
Oprettelse af specialklasserække 0. klasse og 4-9. klasse (7 klasser)	3.833.000	5.366.000	0	0
Oprettelse af specialklasserække 0.-9. klasse (10 klasser)		5.110.000	12.263.000	12.263.000
SFO til elever i fokusklasser	104.000	563.000	1.000.000	1.000.000
Et-årig pulje til særlige indsats i skolerne	1.250.000	1.750.000	0	0
Merudgifter i alt	5.291.000	13.039.000	13.513.000	13.513.000
Stop for indskrivning i NEST-tilbud på Paradisbakkeskolen	-355.000	-852.000	-1.207.000	-1.704.000
Ophør af Dynamiske Læringsfællesskaber	-1.250.000	-2.999.000	-2.999.000	-2.999.000
Indførelse af loft på spirepladserne	-100.000	-240.000	-240.000	-240.000
Ikke disponerede midler fra 2024 på fællespuljer	-1.500.000	0	0	0
Mindreudgifter i alt	-3.205.000	-4.091.000	-4.446.000	-4.943.000
I alt, netto	2.086.000	8.948.000	9.067.000	8.570.000

Som det ses ovenfor vil samlede nettoudgifter til tiltagene være 3,2 mio. kr. i 2025, 8,9 mio. kr. i 2026, 9,1 mio. kr. i 2027 og 8,8 mio. kr. i 2028.

Det er ikke muligt at finde yderligere finansiering indenfor bevilling 13 Undervisning, og en godkendelse af tiltagene vil medføre en kassefinansieret tillægsbevilling på 2.086.000 kr. i 2025, og at udgifterne i i overslagsårene indarbejdes i budget 2026.

Teknisk er der derfor tale om en udgiftsførølgelse, men i konteksten er det et forsøg på at begrænse kommunens udgiftsførølgelse på specialområdet, og vil økonomisk være at foretrække frem for yderligere udvidelse af pladser på en af specialskolerne, der allerede nu har flere elever end bevilliget i skoleområdet økonomiske ramme samt oplever et pres på de fysiske rammer.

Bilag

Bornholm Rapport - Analyse af inklusion og specialundervisning

Inkluderende fællesskaber for alle børn

Politik for inkluderende læringsmiljøer 2017

Etårig pulje til særlige indsats på skolerne

Oprettelse af af Fokusklasser

Økonomisk tilskud til forældres egenbetaling til specialefterskole

Handleplan for inkluderende læringsmiljøer

Punkt 3: Modeller for juniormesterlæreordningen

24/27483

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Den 19. marts 2024 blev der indgået en folkeskoleaftale i folkeskoleforligskredsen. Aftalen hedder Folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse. Aftalen er indgået med henblik på, at folkeskolen sættes mere fri, og elevernes faglige udvikling og dannelse bringes i fokus. I december 2024 blev lovforslagene om Folkeskolens kvalitetsprogram vedtaget af et bredt flertal i Folketinget.

Kvalitetsprogrammet, som Børne- og skoleudvalget blev orienteret om på udvalgsmødet den 7. januar 2025, indebærer en række konkrete forandringer, som allerede fra næste skoleår kan mærkes hos elever og forældre. Herunder juniormesterlæreordningen, der fra skoleåret 2025/2026 skal tilbydes elever i 8. og 9. klasse.

Med denne sag forelægges Børne- og skoleudvalget fire udkast til modeller for juniormesterlæreordningen i Bornholms Regionskommune. Administrationen anbefaler, at Børne- og skoleudvalget, på vegne af Kommunalbestyrelsen, sender de fire modeller i høring, og at Kommunalbestyrelsen efterfølgende beslutter den endelige model på kommunalbestyrelsesmødet den 27. marts 2025.

Indstilling

Direktionen indstiller, at:

- Børne- og skoleudvalget, på vegne af kommunalbestyrelsen, sender de fire modeller for juniormesterlæreordningen, som beskrives i sagen, i høring hos skolebestyrelserne, Ungerådet og handicaprådet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 11-03-2025

Godkendt.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 18-03-2025

Anbefales.

Indstilling

Formanden for Handicaprådet indstiller,

- At Handicaprådet afgiver høringssvar.

Beslutning Handicaprådet den 24-03-2025

Administrationens medlemmer af Handicaprådet og kommunalbestyrelsesmedlem Bo Ancher Jensen er ikke en del af nedenstående høringssvar:

”Handicaprådet anbefaler 2b grundet det lille antal elever. Dog bør der være en undtagelse for elever fra specialtilbud, så disse kan bevare deres tilknytning til deres specialtilbud”

Sagsfremstilling

Den 19. marts 2024 blev der indgået en folkeskoleaftale i folkeskoleforligskredsen. Aftalen hedder Folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse. Aftalen er indgået med henblik på, at folkeskolen sættes mere fri, så elevernes faglige udvikling og dannelse bringes i fokus. I december 2024 blev lovforslagene om Folkeskolens kvalitetsprogram vedtaget af et bredt flertal i Folketinget.

Kvalitetsprogrammet indebærer en række konkrete forandringer, som allerede fra næste skoleår kan mærkes hos elever og forældre. Herunder juniormesterlæreordningen, der fra skoleåret 2025/2026 skal tilbydes til elever i 8. og 9. klasse. Den 19. marts 2024 blev der indgået en folkeskoleaftale i folkeskoleforligskredsen. Aftalen hedder Folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse. Aftalen er indgået med henblik på, at folkeskolen sættes mere fri, og elevernes faglige udvikling og dannelse bringes i fokus. I december 2024 blev lovforslagene om Folkeskolens kvalitetsprogram vedtaget af et bredt flertal i Folketinget.

Kvalitetsprogrammet, som Børne- og skoleudvalget blev orienteret om på udvalgmødet den 7. januar 2025, indebærer en række konkrete forandringer, som allerede fra næste skoleår kan mærkes hos elever og forældre. Herunder juniormesterlæreordningen, der fra skoleåret 2025/2026 skal tilbydes elever i 8. og 9. klasse.

Med denne sag forelægges Børne- og skoleudvalget fire udkast til modeller for juniormesterlæreordningen i Bornholms Regionskommune. Administrationen anbefaler, at modellerne sendes i høring, og at Kommunalbestyrelsen efterfølgende beslutter den endelige model på kommunalbestyrelsesmødet den 27. marts 2025. Se procesplan i bilag A.

Fire modeller for juniormesterlæreordningen i Bornholms Regionskommune folkeskoler.

Centerchefen har nedsat en arbejdsgruppe, der har udarbejdet fire mulige modeller for den lokale juniormesterlæreordning i Bornholms Regionskommune. Se de lovmæssige rammer for juniormesterlæreordningen i bilag B.

Arbejdsgruppen består af en repræsentant fra Ungdommens Uddannelsesvejledning Bornholm, en skoleleder og en mellemlider fra Ungdomsskolen. Derudover deltager kommunens erhvervsplaymaker og en skolefaglig konsulent fra Udvikling, Koordinering og Rådgivning i arbejdsgruppens opgaveløsning.

I forbindelse med arbejdet har der været dialog med Uddannelsesleder på EUD og ledergruppen for BH-Sund om muligheder for et samarbejde omkring praksisundervisningen. Der er en positiv tilkendegivelse af, at EUD-uddannelserne gerne indgår i et samarbejde.

Alle fire modeller tager udgangspunkt i en fordeling af undervisningstiden, hvor fagundervisning udgør ca. 3/5 og praksisundervisning/praktikforløb udgør ca. 2/5 af undervisningstiden. Modellerne er grundmodeller. Alle modellerne vil rumme muligheder for individuelle tilpasninger i det omfang, det er muligt i det lokale tilbud. Derudover kan der opstå behov for tilpasninger, når den endelige bekendtgørelse for juniormesterlæreordningen vedtages i foråret.

Skoleåret 2025/2026 bliver år et for juniormesterlæreordningen, og ordningen er endnu ikke færdigbeskrevet fra Børne- og Undervisningsministeriets side. Der må forventes behov for tilpasninger i forbindelse med bekendtgørelsen, vejledninger og anbefalinger bliver udsendt i løbet af foråret, men også i takt med indhentning af erfaringer med den lokale model.

På landsplan forventes en tilslutning til juniormesterlæreordningen på ca. 5 % af eleverne. Administrationen forventer en lidt større tilslutning på Bornholm grundet den lokale befolkningssammensætning. Ved den bornholmske elevopgørelse den 5. september 2024 udgjorde det samlede elevtal for alle 7. og 8. klasser i de bornholmske almene folkeskoler 389 elever. Med en tilslutning på 5 % vil vi på Bornholm kunne forvente at omkring 20 elever søger ordningen.

Model 1A og 1B: Begge modeller er placeret lokalt på kommunens skoler.

1A: Praksisdelen er udelukkende baseret på praktikaftaler.

1B: Praksisdelen er baseret på en kombination af praksisundervisning og praktikaftaler.

I disse modeller skal eleven ikke flytte til en anden matrikel for at benytte sig af ordningen, og kan derfor blive i de kendte rammer og relationer til både kammerater og medarbejdere. Ordningen vil blive tilgængelig for alle elever på skolen og ikke kun de elever, der vil/ kan flytte til en anden distriktsskole.

Hvis en elev på juniormesterlæreordningen ønsker at vende tilbage til undervisning efter de almindelige regler, vil det være en fordel, at eleven har været tilknyttet sin almindelige klasse under juniormesterlæreforløbet. Dette er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Der vil opstå et ressourcetræk i forhold til koordinering og evaluering af praktikker hos virksomheder og eventuelle praktiske undervisningsforløb hos uddannelsesinstitutioner. Koordineringen skal blandt andet sikre, at det ikke sker en overbelastning af virksomheder eller andre samarbejdspartnere. Center for Børn og Læring kan løfte denne opgave inden for sin økonomiske ramme.

Model 2A og 2B: Begge modeller er placeret centralt på én af kommunens skoler.

2A: Praksisdelen er udelukkende baseret på praktikaftaler.

2B: Praksisdelen er baseret på en kombination af praksisundervisning og praktikaftaler.

I disse modeller vil placeringen af timer i en reduceret fagrække for elever i juniormesterlære samt koblingen til praktikdelen, ikke skulle tilpasses en anden elevgruppe, der går i samme klasse.

Da skolerne i Bornholms Regionskommune er af varierende størrelse, har skolerne ikke samme muligheder for lokalt at levere et bæredygtigt tilbud. Dette tager modellerne placeret centralt på én skole højde for.

En central placering af ordningen gør det muligt at samle de faglige kompetencer, viden og samarbejdskontrakter ét sted. Medarbejderne har gode muligheder for at samle og dele erfaringer og viden.

Med praksisdele baseret på en kombination af praksisundervisning og praktikaftaler, vil kommunens afhængighed af virksomheder, der skal tage imod praktikanter, være mindre end hvis praksisdelen udelukkende er baseret på praktikaftaler. Derudover kan praksisundervisning bruges til at opnå kvalifikationer, fx et hygiejnekursus, der kan give adgang til en efterfølgende praktikaftale. Praksisundervisningen kan ikke løftes inden for den økonomiske ramme.

På baggrund af ovenstående ønsker skolelederne model 2B, der er placeret centralt på én skole med både praksisundervisning og praktik.

Administrationen anbefaler, at et eventuelt centralt juniormesterlæretilbud placeres på Hans Rømer skolen i Aakirkeby. Der er den fornødne lokaleplads, og det er muligt at gennemføre en praksisnær fagundervisning i de nuværende faglokaler.

Hvis en elev på juniormesterlæreordningen ønsker at vende tilbage til undervisning efter de almindelige regler, vil det være en ulempe, at eleven ikke har været tilknyttet sin almindelige klasse under juniormesterlæreforløbet.

Se uddybende bemærkninger i bilag C, Bemærkninger til modellerne.

Juniormesterlæreordningen forventes at skabe ringe tilgang til skoletilbuddet E8.

Administrationen vurderer, at tilbuddet Erhvervsklasserne, der er placeret under Ungdomsskolens heltidsundervisning, vil blive påvirket af folkeskolens nye tilbud om Juniormesterlæreordning. Det er derfor relevant at foretage en tilpasning af tilbuddet.

Erhvervsklasserne er oprettet til elever, der har glæde af et skoletilbud, hvor praktik og værksteder har en central rolle. Med den nye juniormesterlæreordning, som er en ny måde at gå i den almene folkeskole på, kan folkeskolerne i højere grad tilgodese dette behov.

Administrationens vurdering underbygges af arbejdsgruppen, og den samlede skole- og mellemlidergruppe, der i januar gennemførte en temadrøftelse vedr. juniormesterlæreordningen. Her pegede den samlede gruppe på, at erhvervsklassetilbuddet og juniormesterlæreordningen deler målgruppe.

Administrationen anbefaler, at der tages politisk stilling til, hvorvidt det er relevant at tilbyde erhvervsklassetilbuddet E8 og E9 fremadrettet.

Skoleåret 2025/2026 bliver år ét for juniormesterlæreordningen, og ordningen er endnu ikke færdigbeskrevet fra Børne- og Undervisningsministeriets side. Det er derfor vanskeligt at forudse effekten af ordningen. Arbejdsgruppen for

juniorlæreordningen anbefaler, at administrationen gennemfører en evaluering af den valgte model efter det første halvår. Evalueringen skal blandt andet omfatte behovet for koordinering og tilsyn med praktik og eventuel praksisundervisning. Arbejdsgruppen anbefaler, at evalueringen skal indeholde en ny vurdering af erhvervsklassetilbuddets relevans i foråret 2026, hvor rammerne og tilslutningen til ordningen er kendt.

Økonomiske konsekvenser

Transportudgifter

Administrationen forventer en merudgift på transportudgifter i forbindelse med praktikophold/praksisundervisning. I model 1B og 2B forventes der ligeledes en forøget udgift i forbindelse med befordring til en anden skole end distriktskolen. Det er ikke muligt at lave beregninger på denne udgift, da der er mange uvisheder i forhold til antal elever, der vil vælge ordningen og placering af det centrale tilbud.

Finansiering af modellerne

Den endelige Bekendtgørelse om juniorlære er endnu ikke vedtaget. Der er derfor usikkerheder forbundet med driftsomkostninger i forbindelse med praksisundervisningen. Administrationen forventer, at det med bekendtgørelsen bliver besluttet, at kommunalbestyrelsen indgår driftsoverenskomster om praktiske undervisningsforløb med en institution for erhvervsrettet uddannelse eller med en institution for forberedende grunduddannelse.

I modellerne 1B og 2B, der begge indeholder en praksisdelt, der baseres på en kombination af praksisundervisning og praktikaftaler, vil der derfor være en udgift til praktiske undervisningsforløb. Ligesom der i forbindelse med model 1B og 2B vil være forbundet med ressourcetræk i forhold til koordinering og evaluering af praktikker hos virksomheder og eventuelle praktiske undervisningsforløb hos uddannelsesinstitutioner.

Da rammerne og elevtilslutningen for juniorlæreordningen ikke er kendt, er det ikke muligt at lave en præcis beregning på udgiften. Ud fra foreløbige priser, indhentet fra EUD Campus, estimerer administrationen, at udgiften for et hold på 20 elever, der deltager i praksisundervisning i 2 x to dage i 17 uger vil være omkring 300.000 kr. pr. år. Center for Børn og Læring har ikke mulighed for at afholde eventuelle merudgifter i denne størrelsesorden inden for rammen.

Finansiering af E8 og E9 udgør i dag

8. erhvervsklasse 1.878.065

9. erhvervsklasse 1.878.065

384.400 kr. hentes hos skolerne som et mindre bidrag til at dække de ca. 3,7 mio. kr.

Udvalget bliver præsenteret for en opfølgende sag om økonomien i Folkeskolens Kvalitetsprogram

Som opfølgning på sagen "Orientering om folkeskolens kvalitetsprogram", som BSU havde på sin dagsorden den 7. januar 2025, følger en orienteringssag om økonomien i folkeskolens kvalitetsprogram inden skoleåret 2025/26.

Bilag

Bilag A Procesplan for politisk beslutning om model for lokal juniorlæreordning

Bilag B De lovmæssige rammer for juniorlæreordningen

Bilag C Bemærkninger til modellerne

Punkt 4: Drøftelse af "Handleplan for inkluderende læringsmiljøer" fase 2

25/2688

Politisk sagsgang

Børne- og skoleudvalget orienteres

Resumé

I forbindelse med arbejdet omkring Komponentens analyse af inklusion og specialundervisning, herunder de anbefalinger, der er fremlagt i rapporten (se bilag), igangsættes forskellige indsatser og processer i to faser.

Med denne sag præsenteres den foreløbige handleplan for inkluderende læringsmiljøer (se bilag). På mødet vil Børne- og Skoleudvalget blive præsenteret for Administrationens foreløbige overvejelser omkring tilbudsvifte og proces for implementering af fase 2.

Når den endelige "Handleplan for inkluderende læringsmiljøer", indeholdende fase 1 og fase 2, godkendes vil denne erstatte [Politik for inkluderende Læringsmiljøer, 2017](#) samt indsatsplan for Inkluderende fællesskaber for alle børn, 2020 (se bilag). Væsentlige tiltag til politisk beslutning i forbindelse med fase 2 vil fremgå ved behandling af den endelige "Handleplan for inkluderende læringsmiljøer" på Børne- og skoleudvalgets møde i maj 2025 forud for budgetprocessen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- 1) Udvalget på mødet præsenteres for og drøfter Administrationens foreløbige overvejelser omkring tilbudsvifte og proces for implementering.
- 2) Udvalget drøfter den foreløbige "Handleplan for inkluderende læringsmiljøer" fase 2.
- 3) Sagen sendes til orientering i handicaprådet og Ungerådet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 11-03-2025

- 1) Udvalget blev præsenteret for og drøftede administrationens foreløbige overvejelser.
- 2) Drøftet
- 3) Godkendt

Indstilling

Formanden for Handicaprådet indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Handicaprådet den 24-03-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Med denne sag præsenteres den foreløbige handleplan for inkluderende læringsmiljøer (se bilag). På mødet vil Udvalget blive præsenteret for Administrationens foreløbige overvejelser omkring tilbudsvifte og proces for implementering af fase 2.

Væsentlige tiltag til politisk beslutning i forbindelse med fase 2 vil fremgå ved behandling af den endelige "Handleplan for inkluderende læringsmiljøer" på Børne- og skoleudvalgets møde i maj 2025 forud for budgetprocessen.

Handleplan for inkluderende Læringsmiljøer fase 2

Handleplanen er udarbejdet på baggrund af workshops omkring anbefalingerne i Komponentens analyse og rapport inden for de fire indsatsområder.

Handlingerne i de to faser er med afsæt i input fra de forskellige workshops udarbejdet af Styregruppen bestående af Centerledelsen i Børn og Læring.

Fase 2: Udmøntning af anbefalinger i Komponentens rapport igangsættes henover en 4-årig periode og indtænkes i revideringen/udviklingen af de retningsgivende dokumenter samt gennem skolernes lokale udviklingsplaner.

Fase 2 i handleplanen og konkrete indsatser i denne fase vil være på tværs og involvere Center for familie og voksenindsatser samt de forskellige afdelinger i Center for børn og læring bl.a. gennem fælles udvikling af praksis, fælles kendskab til ressourcer, der allerede er i organisationen, fælles udvikling af kompetencer, fælles systematik og udvikling af tilbudsviften herunder konkrete forslag til skoletilbud og organisering.

Nedenstående er konkrete indsatser opdelt i fire indsatsområder:

Inklusionskapacitet i de almene fællesskaber og kapacitetsopbygning

- Kompetenceudvikling på tværs af skoler og institutioner.
- Etablering af fælles kompetenceteam, der kan understøtte de enkelte skolars behov.
- Forløb med skolerne (Inkluderende Læringsmiljøer), hvor skolerne lokalt med afsæt i skolens udviklingsplan definerer og konkretiserer behovet for praksisnær kompetenceudvikling.
- brug- og i valget af metoder, handleplaner, indstillinger o. lign. Sker med afsæt i Fælles børnesyn.
- Der skabes en tydelighed omkring valgte fælles metoder, handleplaner o.lign, der understøtter det fælles børnesyn.
- Fælles viden og erfaringsudveksling omkring understøttende tiltag i praksis.
- Styrkelse af de professionelle læringsfællesskaber (mødestrukturer, observationer osv.).
- Før-visitations model skal bidrage til at skabe bedre mulighed for samarbejde om praksis.
- Udvikling af praksisnært samarbejde herunder støttestruktur.
- Skabe mulighed for ledelse tæt på.

Tilbudsviften

- Fortsat revidering af tilbudsviften, herunder hvilke tilbud Bornholms Regionskommune på sigt vil oprette/udvikle i fremtiden og hvilke tilbud Bornholms Regionskommune skal have.
- Ressourceteamets organisering og funktion indtænkes i understøttelse af de enkelte skolars behov samt fleksible løsninger i almen.
- Revidering af tilbud i Heltidsundervisningen.
- Oprette lokalt skole- og dagbehandlingstilbud på Bornholm.
- Tiltag omkring udslusning.
- Heldagsskolens tilbud tættere på almen.

Visitationsproces og visitationspraksis

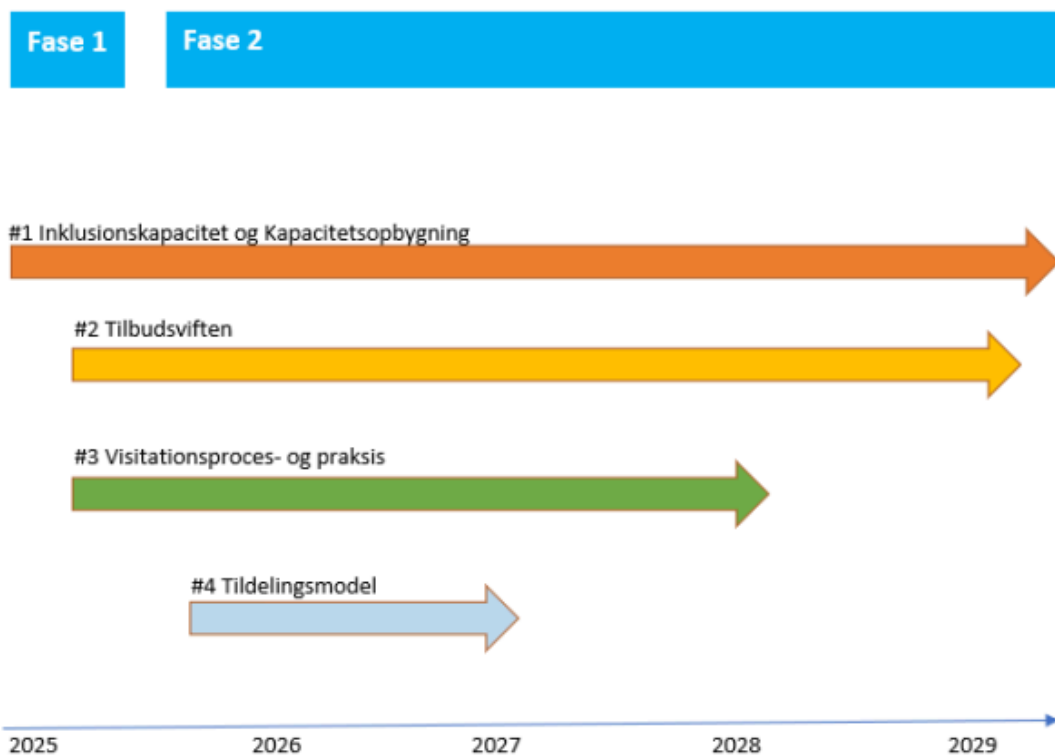
Der udarbejdes en fælles beskrivelse for skole og dagtilbud omkring visitation samt:

- Fælles indstillingsskemaer
- Før-visitationsproces
- Krav til handleplaner
- Fælles skabeloner
- Beskrivelse af visitationsudvalget og opgaven
- Krav til målbeskrivelse og opfølgning
- Afgørelsesskrivelse
- Re-visitationsproces
- Forældreskrivelse omkring visitation
- Der udarbejdes en fælles kendt procedure omkring tværfaglige visitationer.

Tildelingsmodel

- Der udarbejdes i efteråret 2025 forslag til tildelingsmodel/incitamentsmodel, styringsprincipper samt proces fra nuværende tildelingsmodel og til incitamentsmodel. Herunder:
 - o Proces for at omfordele de nuværende midler på skoleområdet, så der skabes bedre mulighed for at understøtte børnene i læringsmiljøer tættere på almen.
 - o Skabe fleksibel økonomi til specialpædagogiske indsatser herunder decentrale mellemformer og gruppeordninger tæt på almen.

OVERORDNET PLAN FOR PROCES; IMPLEMENTERING OG FORANKRING

Økonomiske konsekvenser

Bilag

Bornholm Rapport - Analyse af inklusion og specialundervisning

Inkluderende fællesskaber for alle børn

Politik for inkluderende læringsmiljøer 2017

Handleplan for inkluderende læringsmiljøer

Punkt 5: Orientering om magtanvendelser på voksenhandicapområdet i 2024

25/841

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres.

Kommunalbestyrelsen orienteres.

Resumé

Sagen omhandler de magtanvendelser, der er blevet registreret på borgere der har Bornholm som handlekommune på voksenhandicapområdet i 2024.

Kommunalbestyrelsen skal årligt orienteres om antallet af magtanvendelser og andre indgreb i selvbestemmelsesretten jf. § 20 stk. 2 i 'Bekendtgørelse 2024-12-05 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service'.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 10-03-2025

Orientering givet.

Indstilling

Formanden for Handicaprådet indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Handicaprådet den 24-03-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Center for Familie- og Voksenindsatser har i perioden 1. januar 2024 – 31. december 2024 modtaget i alt 39 indberetninger om magtanvendelser. Det er en samlet stigning på 7 indberetninger i forhold til 2023.

Der har i 2024 været indberettet følgende former for magtanvendelser:

- 1 x § 128d om låsning og sikring af yderdøre
- 4 x §124 d om fastholdelse
- 18 x §128 om anvendelse af stofseler
- 6 x §128 om tryghedsskabende velfærdsteknologi

- 3 x §136a om fastholdelse i hygiejnesituationer

- 4 x §129a om flytning uden samtykke
- 2 x indgreb foretaget uden hjemmel i serviceloven (nødret)
- 1 indgreb foretaget uden lovhjemmel

Det indgreb der blev foretaget uden lovhjemmel, handlede om, at personalet fjernede skarpe genstande fra en beboers lejlighed, for at beskytte beboeren. Center for Familie- og Voksenindsatser har efterfølgende været i dialog med tilbuddet om læring fra sagen.

Stigningen i indberetninger tilskrives, at tilladelse til brug af stofselser og tryghedsskabende velfærdsteknologi gives for 1½ år af gangen. En ansøgning om brugen af én af disse tælles som én indberetning af brug om magt. I 2024 var der således behov for genansøgninger om disse former for magtanvendelse.

Hvad er magtanvendelser?

Servicelovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten bygger på det enkelte menneskes ret til selv at bestemme – uanset om man har nedsat funktionsevne eller ej. Udgangspunktet er således beskyttelse af den personlige frihed.

I nogle situationer kan personalet være nødt til at gribe ind i retten til selv at bestemme af hensyn til borgerens værdighed, sociale tryghed eller af hensyn til andre.

Hvis der gennemføres et indgreb, som borgeren ikke giver eller kan give sit samtykke til, er der tale om magt.

Magtanvendelse er kun en mulighed, hvis det viser sig umuligt at løse situationen med en socialpædagogisk indsats og andre mindre indgribende indsatser.

Balancegangen i det pædagogiske arbejde er at respektere borgerens selvbestemmelse, samtidig med at varetage omsorgspligten, så borgeren ikke skader sig selv eller omgivelserne.

Alle magtanvendelser skal registreres og indsendes til Center for Familie- og Voksenindsatser samt til Socialtilsynet.

Ny lovgivning

Magtanvendelsesreglerne blev ændret som følge af lovforslag vedtaget i juni 2024. Lovændringer trådte i kraft 1. juli, dog med enkelte delelementer der først fik virkning fra 1. januar 2025.

Det overordnede formål med ændringen af magtanvendelsesreglerne er at understøtte personalets rammer til at sikre omsorgen for borgerne, samt at sikre administrative lettelser for kommuner og frigøre ressourcer for personalet.

Personalet har nu fx øgede beføjelser til at løse en persons greb i andre, til at fastholde eller tilbageholde en person hvis denne udviser meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende adfærd, øget mulighed for at bruge særlige dørbnere, flere muligheder for at bruge tryghedsskabende velfærdsteknologisk løsninger mm.

Den administrative lettelse består primært af, at personalet på bo- og dagtilbud ikke længere skal registrere hver brug af eksempelvis stofsele og andre forhåndsgodkendte indgreb, men i stedet blot ansøge, og ved evt. genansøgning lave et skøn over, hvor ofte det forhåndsgodkendte indgreb har været anvendt.

Derudover betegnes epilepsialarmer ikke længere som magtanvendelse, hvorfor ansøgning og registrering af dette udgår.

En anden større ændring er, at der pr. 1.1.2025 blev nedsat et nævn, Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for borgere med handicap. Nævnet har afgørelseskompetencen for særligt indgribende former for magtanvendelse, herunder anvendelse af situationsbestemt kamerakig, låsning og sikring af skabe og skuffer samt adgang til en beboers bolig.

Praksis

Det er Center for Familie- og Voksenindsatser oplevelse, at tilbuddene indenfor voksenhandicapområdet arbejder målrettet og fagligt funderet på at finde alternativer i løsningen af særlige pædagogiske problemfelter omkring borgerne. Det er også centerets oplevelse, at tilbuddene tager forpligtigelsen om at indberette- og ansøge om tilladelse til indgreb i selvbestemmelsen alvorligt.

Center for Familie- og Voksenindsatser vil i 2025 fortsat have fokus på at sikre, at lovgivningen omhandlende magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten på voksenområdet synliggøres og håndhæves. Viden om emnet kvalificeres gennem løbende temaundervisning på de enkelte tilbud og i området generelt.

Sagen sendes til orientering i Handicaprådet.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 6: Orientering om status for socialt frikort

24/25841

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Resumé

Center for Familie- og Voksenindsatser samt Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering orienterer om status for anvendelsen af socialt frikort, herunder planer for det videre arbejde.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 10-03-2025

Orientering givet.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 11-03-2025

Orientering givet.

Indstilling

Formanden for Handicaprådet indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Handicaprådet den 24-03-2025

Orientering givet.

Handicaprådet vurderer det vigtigt at ordning og proces kommunikeres ud til borgere og virksomheder. Borgerne skal gives den nødvendige guidning til at gennemføre ansøgninger.

Sagsfremstilling

Baggrund og proces indtil nu

På møderne i august 2024 blev udvalgene orienteret om socialt frikort, herunder anvendelse, målgruppe og interne procedurer i Bornholms Regionskommune. Udvalgene besluttede at følge op på emnet i marts og september 2025.

Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering (CJUUD) har i mellemtiden iværksat en informationsindsats via kommunens hjemmeside, hvor borgere og virksomheder kan læse om ordningen. Målgrupperne for informationen er 1) den potentielle borgermålgruppe for socialt frikort, 2) fagprofessionelle og 3) virksomheder.

For at forenkle ansøgningsprocessen yderligere vil der snarest blive åbnet for at borgere på Bornholm kan søge direkte via www.borger.dk. CJUUD afventer pt. en tilbagemelding fra borger.dk, at dette kan iværksættes, hvorefter det vil indgå via link til siden på brk.dk: [Ledighed, uddannelse Socialt Frikort](#).

Center for Familie og Voksenindsatser (CFV) har holdt møder med relevante væresteder for at orientere om ordningen. Det forventes, at den øgede opmærksomhed på ordningen vil resultere i flere ansøgninger om socialt frikort.

Bevillinger og afslag på Bornholm

Der er siden opstarten i 2019 ansøgt om i alt 29 sociale frikort. 13 af disse har resulteret i en bevilling og tre af de sociale frikort anvendes aktivt i dag. CFV har analyseret afgørelserne og fundet følgende tendenser:

- Fra opstarten i 2019 har der været en næsten ligelig fordeling af antal afslag og bevillinger.
- Fra 2022 har der været en stigning i antallet af ansøgninger.
- Kvinder får markant færre bevillinger end mænd, men antallet af ansøgninger fra kvinder er stigende, mens antallet af ansøgninger fra mænd er stagneret.
- De fleste ansøgere er unge under 30 år og ca. 46% i aldersgruppen 18-30 år har fået en bevilling
- Ca. 70% af ansøgningerne kommer fra førtidspensionister, mens de resterende modtager uddannelseshjælp/kontanthjælp

Se statistik i Bilag 1 "Det sociale frikort i tal" for uddybning af tallene.

Brugerne af det sociale frikort på landsplan

På visitationstidspunktet:

- 60 procent er på kontanthjælp
- 3 procent er i beskæftigelse, modtager SU eller er i fleksjob

52 uger efter visitationen:

- 40 procent er på kontanthjælp
- Mere end 20 procent er i beskæftigelse, modtager SU eller er i fleksjob

92 uger efter visitationen:

- 30 procent er på kontanthjælp
- 30 procent er i beskæftigelse, modtager SU eller er i fleksjob

Tallene refererer til de borgere som er visiteret til et socialt frikort, og som har anvendt frikortet til en eller flere ansættelser i perioden fra 2019-2023.

Kilde: Social- og Boligstyrelsen (<https://www.sbst.dk/nyheder/2025/det-sociale-frikort-er-blevet-permanent>)

Faktorer for bevillinger og afslag

Målgruppen skal have 'særlige sociale problemstillinger'. De fleste afslag skyldes, at ansøgerne ikke opfylder kriterierne. Afslagene er foretaget på baggrund af en konkret og individuel vurdering af, om borgerne er omfattet af målgruppen.

De fleste borgere, som får bevilliget socialt frikort, har både særlige sociale problemer og psykiske udfordringer. De fleste, der får afslag, ansøger alene på baggrund af psykiske vanskeligheder.

Hvad vil vi gerne for denne gruppe af borgere?

Socialt frikort er målrettet en mindre, udsat gruppe, hvor målet er at give adgang til beskæftigelse på særlige vilkår. De fleste i målgruppen er førtidspensionister eller borgere med komplekse sociale problemstillinger.

Erfaringerne viser, at:

- de borgere, der profiterer af ordningen, har behov for tæt støtte og ofte ansættelse i socialøkonomiske virksomheder, hvor ansættelsen kan være målrettet deres behov
- det sociale frikort kan være en overgang til ordinære timer og en del af en samlet beskæftigelsesindsats, som f.eks. IPS-forløb (Individuelt Planlagt Støtte)

- virksomheder kan opleve, at ansættelse på socialt frikort er administrativt tungt, hvilket mindsker deres incitament til at deltage i ordningen

Kontanthjælpsreformen sætter yderligere fokus på udsatte borgere på arbejdsmarkedet – bl.a. gennem arbejdet med 'ordinære timer'. CJUUD har længe arbejdet med denne tilgang som et redskab til at give udsatte borgere (et bedre) fodfæste på arbejdsmarkedet. Centeret ser dette som det vigtigste redskab, da borgerne får direkte kontakt, bliver ansat på ordinære vilkår og uden yderligere 'belastning' for arbejdsgiverne. Dertil kommer, at dette fokus ikke er et visiteret tilbud, dvs. uden ansøgning, behandling og vurdering. Derfor vil processen være hurtigere og mere smidig for både borgerne, virksomhederne og kommunens medarbejdere.

Vilkårene i det sociale frikort er sådan, at borgerne selv skal opsøge og gå i dialog med potentielle arbejdsgivere. Kommunerne er ikke tillagt en speciel rolle i denne indsats og er heller ikke kompenseret for en udvidet indsats. Jobcenterets medarbejdere støtter og hjælper derimod borgere og virksomheder i et match med henblik på ordinære timer, når borgere er omfattet af denne lovgivning. CJUUD er opmærksomme på, at målgruppen for socialt frikort er større end dem der er tilknyttet centeret, hvorfor det sociale frikort giver god mening for disse i forhold til at finde og få fodfæste på arbejdsmarkedet. CJUUD vil fortsat arbejde med ordinære timer og socialt frikort i de sager, hvor dette giver mening og er relevant.

Hvordan vil vi arbejde fremadrettet med socialt frikort?

CJUUD vil fortsat arbejde med den virksomhedsrettede indsats overfor udsatte borgere med fokus på både det sociale frikort og ordinære timer. Centeret vil fortsat orientere alle, der arbejder virksomhedsrettet om mulighederne for og i det sociale frikort, bl.a. gennem foldere og online information. CJUUD og CFV har etableret rammer for en fælles vidensdeling på tværs af centrene omkring målgruppen for at sikre smidige arbejdsgange og kommunikation om relevante borgere.

CJUUD arbejder på en folder, som kan bruges af alle, der arbejder med borgere i målgruppen og en folder til borgere på Bornholm. Disse forventes at være klar i marts 2025 og vil blive lagt på kommunens hjemmeside og intranet. Centeret er ved at undersøge om der bør udarbejdes en folder specielt til virksomheder.

Konklusion

CFV foretager løbende en konkret og individuel vurdering af om borgerne er i målgruppen for socialt frikort, herunder om borgerne opfylder betingelserne for at modtage hjælp eller støtte efter afsnit V i Lov om social service. CJUUD foretager en vurdering af forsørgelsesgrundlaget, og afdelingen Ydelser og Integration laver vurdering af opholdsgrundlaget. Der sker gensidig løbende orientering og behandling af sagerne for at have et fælles udgangspunkt.

Socialt frikort vurderes at være et effektivt værktøj til en mindre, udsat målgruppe. Det kræver tæt støtte til både borgere og virksomheder for at opnå succes med løsningen.

Arbejdet frem mod september-opfølgningen vil fokusere på erfaringsopsamling, justering af arbejdsgange og styrkelse af kommunikationen omkring ordningen.

Sagen sendes til orientering i Handicapråd og i Udsatteråd.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Det sociale frikort i tal

Punkt 7: Gensidig orientering til og fra medlemmerne og sekretariatet

Der blev orienteret om følgende:

Beslutning Handicaprådet den 24-03-2025

Autismeugen 2025

Autismeforeningen afholder endnu en gang autismeugen med en række af spændende oplæg.

Autismeugen er planlagt og koordineret af frivillige fra Autismeforeningens kredsbestyrelser

Fra den 24. marts til og med den 31. marts kan du hver dag lære mere om autisme - og det er helt GRATIS!

Vi har samlet en bred vifte af oplæg, der rammer flere interessante emner og målgrupper. Hver dag vil der være et oplæg, hvor du kan blive klogere på autisms verden fra både autister, pårørende og fagfolk.

Praktisk:

Alle oplæg vises som webinar på Teams, hvor du blot skal tilmelde dig under hvert enkelt oplæg, og efterfølgende vil du modtage et link til webinarret.

Flere af oplæggene bliver optaget og kan ses frem til 31. marts 2025.

Læs mere/tilmeld her:

<https://www.autismeforeningen.dk/om-os/aktuelt/2025/autismeugen-2025/>

Punkt 8: Eventuelt

Politisk sagsgang

Beslutning Handicaprådet den 24-03-2025

Intet.